

Intenzivní vůně bylinek mne zalila v momentě, kdy jsem vstoupila do domu, na němž nápis hlásá: Nobilis Tilia. Latinsky to znamená Vznešená lípa a věci, které se tu dějí, se všechny točí kolem aromaterapie, ochrany přírody a úcty k životu na naší planetě.

PŘIPRAVILA ZDENA LACKOVÁ

Na návštěvě v království BYLINEK

Zní to trochu jako pohádka, ale do bylinných vůní jsem se nořila v laboratoři přírodní kosmetiky ve Vlčí Hoře – tak se jmenuje vesnička uprostřed nádherné přírody Českého Švýcarska. Žádní vlci tu nebyli, zato několik milých vonavých žen včetně spolujatelky Nobilis Tilia Adély Zrubecové.

„Když dorazíme třeba na úřad v nedaleké Krásné Lípě, hned poznají po čuchu, odkud přicházíme,“ usmívá se paní Adéla, která u nás pomáhala zakládat odbornou společnost – Asociaci českých aromaterapeutů. Sama aromaterapii a aromaterapeutické masáže vystudovala v době své emigrace v Londýně. Když se po revoluci vrátila do Čech, našla tu velké pole působnosti, protože terapie za pomoci éterických olejů u nás byla „v plenkách“. Přidala se k doktoru Zbyňkovi Šedivému, který se zabývá botanikou a péčí o zdraví. Společně teď usilují o to, aby aromaterapie v kosmetice i v léčbě u nás získala postavení, jaké má v jiných zemích.

ZAPOMENUTÁ MINULOST

Lékárníci kdysi pracovali především s rostlinnými látkami. Ty se pak ale začaly vyrábět chemicky, aby byly levnější. „Dnes je těžké přesvědčit lékaře a farmaceuty, že aromaterapie je logický návrat ke kořenům znalostí a zdrojů,“ vypráví Adéla Zrubecová, zatímco popíjím čaj připravený z místních bylinek, pojmenovaný Vlčíhořská zahrádka. „Éterické oleje jsou například účinnými antibiotiky –

bakterie reagují na jednodruhové oleje i na synergické směsi. Aby se zabránilo odolnosti bakterií, je třeba míchat směsi různého složení a používat je vždy maximálně tři měsíce.“ V Anglii, Německu nebo ve Francii aromaterapii uznávají jako takzvanou komplementární medicínu, to znamená, že ji oficiálně používají jako doplňkovou léčbu při mnohých psychosomatických potížích, s nimiž si klasická západní medicína neví rady. Francouzští lékaři mohou aromaterapeutika předepisovat

a pacienti je směřují užívat ve formě želatinových tobolek. U nás nic takového možné není. Aromaterapie ale může působit přes kůži a přes čich. „Když zmírníme stres, ovlivníme devadesát procent nemocí, možná i víc,“ je přesvědčena paní Adéla. Nobilis Tilia proto vytvořila vlastní plán pro wellness centra. Navíc tady v malé laboratoři bádají nad novými produkty. Vznikají tu terapeutické směsi éterických olejů, které se propojují s čistě přírodními základy. Chemie sem nemá

Zdejší zahrada slouží i pro výuku

Dotek lidské ruky při výrobě je pro působení bylinných výrobků důležitý

Aromaterapeutka Adéla Zrubecová k nám přinesla zkušenosti z Anglie

Éterické oleje dokážou léčit spoustu neduhů

přístup, proto ani výrobků v manufaktuře nevzniká mnoho, a protože nejsou „nabušené“ konzervanty, nedají se vyrábět příliš do zásoby.

DOTEK LIDSKÉ RUKY

Nakukují do skladu éterických olejů: desítky nebo spíše pár stovek lahvíček srovnávaných na policích je pevně uzavřeno. Okno je otevřené. Přesto v místnosti doslova stojí hustá bylinná vůně. Copak je asi v této místnosti nejčennější? Dvě lahvičky, na první pohled stejné jako všechny ostatní. V té jedné je růžový olej, ve druhé olej jasmínový. Je třeba šedesát tisíc růžových květů, aby se získalo 25 gramů růžového oleje. Na litr oleje jasmínového zase musí lidé ručně natrhat osm milionů jasmínových květů.

Když už je řeč o rukou, „manufaktura“, tedy dílna s ruční výrobou, je pro malou firmu charakteristická. Při příchodu do další místnosti trochu nevěřícně hledím na dvě ženy, které manipulují s nevelkými lahvemi, míchají v hrnci směs na sprchový gel vařečkou a chystají se použít jen o něco větší mixér, než jaký mám já v kuchyni. Hotový výrobek pak ručně naplní do lahvíček, které o několik metrů dál v jiné místnosti další žena ručně otepluje štítky. „Dotek ruky je u našich výrobků důležitý,“ zdůrazňuje paní Adéla. Někteří naši klienti jsou dostatečně citliví a při používání kosmetiky od nás to poznají.

TRVALE UDRŽITELNÝ ŽIVOT

Úcta k přírodě přímo dýchá ze zdejší biozahrady, kam během roku přijíždějí na exkurze děti, stejně jako studenti vysokých škol nebo turisté. Pozemek neslouží k velkopěstování bylinek pro výrobu, ale k ukázce toho, jak má vypadat přirozená zahrada. „Musí na ní od jara do podzimu něco kvést, aby měly včely potravu,“ říká zahradnice Kateřina Horáčková. Ukazuje mi, jaký mají charakter

záhony, kde se pěstují nejen bylinky, ale i plodiny, které sloužily k obživě našim předkům. Prohlížím si topinambur, jehož hlízy jsou zatím v zemi, ale po sklizni nahradí kedlubnu. O kus dál roste mišpule, ta si na sklonku zimy v ničem nezadá s jižními fíky. Naši předci si ji schovávali do zásoby.

Na jednom záhonku dokonce hrdě ční velký trs kopřivy. „Někdo v nich vidí plevel, já hrnec špenátu,“ usmívá se zahradnice a trhá mi k ochutnání list perily křovité se slibem, že ji za chvíli budu mít na chlebě v pomazánce. Promnu v ruce lístky trvalky heřmánku římského, užiji si jeho nádhernou vůni a jdu zpět do domu ochutnat slibované Katčino občerstvení. Je nepřekonatelné, protože celé kvete – květy jsou dekorativně rozloženy na mísách s ovocem, ale i na namazaných chlebech a chutnají moc dobře.

VŮNĚ JENOM PRO MĚ

Před odjezdem si smím namíchat vlastní parfém. Ten má nejen vonět, ale i léčit duši. „Co byste si u sebe chtěla vyřešit?“ ptá se Adéla Zrubecová, když mi podává lahvičku s rostlinným olejem, abych do něj nakapala podle vlastního výběru po jedné kapce éterické oleje, které se mi líbí. „Chtěla bych se vidět míň kriticky a víc se přijímat taková, jaká jsem,“ jdu s pravdou ven. Paní Adéla sáhne po lahvičce označené heřmánek římský. Vždyť je to právě ten, od kterého jsem se nemohla odtrhnout na zahradě!

Co k němu? Miluji citrusové vůně, tak proč nepřidat mandarinku, která působí relaxačně? Víc nepotřebuji. Svěží vůni si dávkuji na zápěstí, které je dobře prokrvené, takže aromaterapie prostupuje i do těla. Užívám si luxus vůně jen a jen pro mne. Je neopakovatelná. Až si budu vytvářet někdy svůj příští parfém, což lze provést i doma, budu už v jiné situaci, budu se cítit jinak a vznikne úplně jiná, jedinečná kombinace. ■

PODZIMNÍ PRVNÍ POMOC

Pro aromaterapii si vybírejte jen oleje v biokvalitě, vyhněte se syntetickým. Ty vám nijak neprospějí, někdy mohou i uškodit. Jaké éterické oleje vybrat pro sychravé dny:

Podpora dýchacího systému:

eukalyptus kulatoplodý, eukalyptus Smithův, eukalyptus zářivý, borovice lesní, levandule klasnatá,

mateřídouška, máta peprná, niaouli, kajeput, ravenšara, rozmaryn lékařský, smil italský, tymián

Proti virům: hřebíček, oregano, ravenšara, skořice, tymián

Pro relaxaci: geranium, grep, heřmánek pravý i římský, levandule, majoránka, mandarinka, meduňka, nerolí, petitgrain, pomeranč sladký, palmorůžová, sporýš, ylang-ylang

Zahradnici Katce se blíží doba odpočinku. Dokud na zahradě něco roste, pracuje 12 hodin denně. V zimě jen suší bylinky a připravuje semena na jaro.

